

Векало Кипас яздина хьалхара кехат

Векало Кипас яздина хьалхара кехат Асия мехкан кьилбаседерчу декъехула дIасабаржийначу, Иийсана тIаьхьахIиттина хиллачу нахе — хIокху кехата тIехь царах «Дала къастийнарш» а олуш — яздина ду. Кехатан коьрта гIайгIа бу: шайш Иийсах тешар бахьана долуш Iазапаш а, баланаш а хьоьгуш болу кехат дешархой иракарахIиттор. Яздархочо царна дагадоуьйту Дала леррина къобалвинчу Иийсах лаьцна болчу хазачу кхоах лаьцна — Иийса валар а, веллачуьра денвалар а, Иза кхин цкъа схьаваран ваIда а бахьана долуш, церан дегайовхо хила тарло. И дерриге а хаа а хууш, шайна тIехIиттина баланаш церан тIеэца а, хьег а деза. Оцу баланашкахула церан тешар зуьйш ду, иза бакъдолу тешар дуй хайтархьама. Цул сов, «Дала леррина къобалвина Иийса веанчу дийнахь» церан ял хир ю.

ГIайгIанечу ханна уьш иракара а хIиттийна, яздархочо чIогIа дехар до дешархошка, Дала леррина Къобалвинчун долахь дерш санна даха аьлла.

Кипин маршалла

1 ¹Дала леррина къобалвинчу Иийсан векалера Кипера Дала къастийначаьрга, аренца лелаш, хийрачу мехкашкахула: Понтехула, Галатехула, Каппадонехула, Асия-махкахула, Битхьуни-махкахула дIасабекъабеллачаьрга. ²Шена хьалххе хууш ма-хиллара, вайн Да волчу Дала шу хаьржира. Ткъа Делан Сино шу Далла улло далийра, Дала леррина къобалвинчу Иийсана муьтIахь а хилла, Цуьнан цIийца шу цIиндалийта.

Делан дика а, синпарIато а шорта хуьлда шуна!

Бакъболу сатийсам

³⁻⁴Хастам бу Далла, леррина къобалвинчу вайн Везачу Элан Иийсан Дена, Шен доккхачу диканца вайна керла дахар делла волчу, веллачуьра Ша леррина къобалвина Иийса ден а вина, цу бахьаненна хIаллак а хир йоцучу, сакхто я замано талхор а йоцучу тIаьхьене бакъболу сатийсам вайна белла волу. И тIаьхье стигалшкахь ларьеш ю, ⁵ткъа шу, тIаьхьара зама а еана, хиндолу кIелхьардовлар гучудаллалц, шайн тешар бахьана долуш Делан ницкъо Iалашдеш ду.

⁶Шу цунах даккхийдеш ду, хІинца кІеззигчу ханна шайна тайп-тайпана-ра зер лан дезахь а. ⁷Шун тешар зуьйш ду, ткъа иза дешил деза ду. ХІунда аьлча деши, цІарца дахчош делахь а, замано талхош ду. Ткъа шун тешар, зен а зийна, бакъдолу тешар ду аьлла, хила дезаш ду, Дала леррина къобалвина Іийса веанчу дийнахь шун хастам а, даздар а, сийлалла а хилийтархьама.

⁸⁻⁹Шуна Иза веза, шайна ца гиннашехь. Шу теша Цунах, шайна Иза хІинца а ца гушшехь. Шу, инзаре чІогІа хазахетар деана, даккхийдеш ду, хІунда аьлча шуьга кхаьчна тешаран Іалашо: шайн кІелхьардовлар.

¹⁰Пайхамарша леррина талла а теллина, Іама а дина оцу кІелхьардовларх дерг дерриг а. Шуна дала кечдинчу Делан диканах лаьцна а дийцина цара. ¹¹Шайна чохь хиллачу Дала леррина Къобалвинчун Сино йийцина йолу хан а, хьелаш а къасто гІиртина уьш. Цу Сино дийцина царна Дала леррина Къобалвинчун баланех лаьцна а, тІаьхьа Цуьнца боьзна хин болчу сийлахьчу хиламех лаьцна а. ¹²Цаьрга хаййтира, шайна а доцуш, ткъа шуна гІуллакх деш уьш хилар. Стигалара дайитинчу Делан Сино хаза кхаь кхайкхош болчаьргахула хІинца шуна дийцийтинарг кхайкхадора цара. Стигалара маликаш а тІехь ду и къайле хаа лууш.

Дезачу дахаре кхайкхар

¹³Сема а, дечу гІуллакхна гуттар а кийча а хуьлда шун кхетам. Дала леррина къобалвина Іийса воьгучу дийнахь Делан шуьга болу безам бахьана долуш шайна лун долчуьнца боьзна хилийта шайн берриг а сатийсамаш. ¹⁴Ійманехь долу Делан бераш санна хила, хьалха шаьш боданехь долчу хенахь хиллачу хьарамчу лаамашка шайн дахар ма талхадайт. ¹⁵Мелхо а, шаьш а цІена хила, шайн лелар а цІена хилийта, шаьш Пекхайкхинарг цІена ма-хиллара. ¹⁶Делан Йозанаш тІехь аьлла ма ду:

«ЦІена хилалаш, хІунда аьлча Со а цІена ву».

¹⁷Нагахь ХІораннах а озабезам ца беш, цо диначуьнга хьаьжжина кхел еш Волчух аша Дада олуш хилча, шаьш дуьнен чу даьхкина хьеший хилла йолу хан сийлаллин кхерам дагахь а болуш яккха. ¹⁸Хаалаш, телхина дІа-дер долу дети я деши а делла эцна яц шун паргІато, шун дайх дисинчу гІийлачу дахарх шу мукъадохуш, ¹⁹амма цІеначу а, бехк боцучу а Іахаран санна долу, Дала леррина Къобалвинчун деза цІий делла ю. ²⁰Дуьне а кхоллале къастийна вара Иза, амма тІаьхьарчу заманахь бен гучуваьк-кхина вацара шун дуьхьа. ²¹Иза веллачуьра ден а вина, Цунна деза сий-лалла деллачу Делах а Иза бахьана долуш теша шу, цундела шун тешар а, сатийсам а Делаца боьзна бу.

²²Бакъдолчунна муьтІахь хиларна, шайн синош а цІандина, шайн динан вежарий шалхо йоцуш безаш ду шу. Ткъа хІинца шайн ницкъ ма-кхоччу даггарчу безамца вовше дезалаш! ²³Шун керлачу дахаран хьоста

^{1:16} Іамалгяр 11:44, 45; 19:2.

лийр долу хІу дац, амма гуттар а хин дерг ду. Иза дийна долу а, гуттар а хин долу а Делан Дош ду! ²⁴ХІунда аьлча аьлла ду:

«Адамаш буц санна ду,

церан хазалла аренан зезаг санна ю.

Буц якъаелча,

зезаг а дужу,

²⁵ ткъа Везачу Элан Дош гуттар а деха».

Иштта бу шуна кхайкхийна хаза кхаь!

Дийна тІулг а, деза халкъ а

²¹Муьлхха а вон, харцдерг, шалхо, хьагІ, лер дІадаккха! ²Дакхош долу бераш шуьрех санна, синан кхача болчу цІеначу дашах хьага, цуьнан гІоьнца шу даккхий а хилла, шун кІелхьардовлар чекхдалархьама, ³хІунда аьлча «Веза Эла мел дика ву шуна хьІна».

⁴Цунна тІе дуьйла. Наха дІатесна болу дийна ТІулг бу Иза, амма Дала хьаржина а, Цунна гергахь беза а болу. ⁵Шу шаьш а ду дийна тІулгаш. Шайх синан цІа дайта, цу чохь динан дай хилархьама, Дала леррина къобалвинчу Іийсагахула Далла лууш долу синан сагІанаш даха. ⁶ХІунда аьлча аьлла ду Делан Йозанашкахь:

«Ас Цийон-лам тІехь охьабуьллу

са болу, къастийна, беза тІулг.

Муьлхха а Цунах тешаш верг

юьхьІаьржачу хІуттур вац».

⁷Иштта, Цунах тешачу шуна Иза деза жовхІар ду, ткъа ца тешачарна:

«ГІишлош еш пхьераша дІакхоьссина тІулг цІийнан сонан

йистехь коьрта тІулг, хилла, дІахІоьттина».

⁸Кхин а:

«Нах тасаболуьйтун болу тІулг бу иза,

уьш охьаоьгун болу тарх а ю иза».

Делан Дашна муьтІахь ца хиларна тийсало — иштта кхоллам бу церан.

⁹Амма шу къастийна тайпа ду, Паччахьан лаамехь болу динан дай, деза халкъ, Делан долахь дерш, боданера Шен исбаьхьчу серлоне Кхайкхинчун сийлахьчу ГІуллакхех лаьцна шуьга дийцийтархьама.

¹⁰ «Цхьана хенахь халкъ дацара шу,

ткъа хІинца Делан халкъ ду.

Цхьана хенахь шух бина къинхетам бацара,

ткъа хІинца Дала къинхетам бина шух».

^{1:24, 25} ЕшаІ-ЯхІу 40:6-8 (Грекийн). ^{2:3} Забур 33:9. ^{2:6} ЕшаІ-ЯхІу 28:16 (Грекийн). ^{2:7} Забур 117:22. ^{2:8} ЕшаІ-ЯхІу 8:14, 15. ^{2:9} Арадаккхар 19:5, 6; ЕшаІ-ЯхІу 43:20; Арадаккхар 19:5; Карлабаьккхинарг 4:20; 7:6; 14:2; Тите 2:14; ЕшаІ-ЯхІу 43:21; ЕшаІ-ЯхІу 9:2; ЕшаІ-ЯхІу 43:20 (Грекийн). ^{2:10} ХІушаІ 2:23.

Делан ялхой леш санна даха

¹¹ Сан хьомеиаш, аренца лелаш, дуьнен чу даьхкина хьеший шу долу дела, доьху ас шуьга, синца тIом бечу дегIан лаамех ларлолаш. ¹² Кхечу къаьмнийн нахана юкъахь шайн лелар оьзда хилийталаш, тIаккха, шу вон нах ду бохуш, дуьйцуш болчара, шун дика гIуллакхаш а гина, Дела хастор ву Иза веанчу дийнахь.

¹³ Везачу Элан дуьхьа адамна тIехь урхалла дечу Iедална муьтIахь хилалаш: паччахьна, хIунда аьлча цуьнгахь лаккхара Iедал ду, ¹⁴ куьйгалхошна, хIунда аьлча уьш зуламхошна таIзар дан а, дика гIуллакх дечарна совгIат дала хIиттийна бу. ¹⁵ ХIунда аьлча иштта бу Делан лаам: дика гIуллакх дечара сонта наха дуьйцуш долу эрна хабарш дIасовцадо. ¹⁶ ПаргIат даха, амма цу паргIатона тIехьа а лечкъаш, вон гIуллакхаш ма леладе, хIунда аьлча шу Делан леш ду. ¹⁷ Массо а лара, вежарий а беа, Делах а кхера, паччахьан сий а де.

Дала леррина Кьобалвинчо гайтина масал

¹⁸ Леш, шайн элашна хила ма-деззара муьтIахь хила, шайца дика а, эсала а болчарна хилла ца Iаш, шайца буьрса болчарна а. ¹⁹ Ларам бу стеган, нагахь санна бехк а боцуш таIзар ловш велахь, Дела вуйла а хууш. ²⁰ ХIун сий хир ду, нагахь шайн бехк буйла а хууш, деш долу таIзар ловш шу делахь? Амма диканиг а дина, шу хало ловш делахь, иза Далла гергахь деза ду. ²¹ Шу оцу балхана кхайкхина ма ду. Дала леррина Кьобалвинарг а, шун дуьхьа баланаш а лайна, Шена тIаьхье шу дахийта масала а гайтина ма ву.

²² «Цо цхьа а къа а ца латийна,
Цуьнан багара харц дош а ца даьлла».

²³ Ша сийсазвича,
Цо дуьхьал вон дош ца олура,
Ша бала ловчу хенахь,
кхерамаш ца туьйсура,
амма нийсо ечу Кхелахочун кара
Ша дIалора.

²⁴ Шен дегIаца вайн кьинош
жIара тIе даьхьна Цо,
вай кьинойх къаьстина,
цIена дахийтархьама.
Цуьнан чевнаш бахьана долуш
дарба хилла шуна.

²⁵ Цхьана хенахь, тиладелла уьстагIий санна, лелла шу,
ткъа хIинца шу шайн синойн Iуьнна а, шаьш Iалашдечунна а тIе
юхадаьхкина.

Зударий а, церан майранаш а

З ¹ Зударий, шу а шайн майранашна муьтIахь хила. Нагахь цхьаболу майранаш Делан Даше ладугIуш ца хилахь, шайн дахарх масал а луш, дист а ца хуьлуш, Делах тешарна тIебалабе уьш, ² шайн цIена а, Делах кхоьруш а долу дахар а гайтий. ³ Гуш долчу хIуманашца хаздала ма гIерта: месаш Iалашгьярца, дашо хIуманашца, хазачу духаршца. ⁴ Мелхо а, даггара долчу, телхар доцучу, тийначу, эсалчу синан хазаллица кечдала хьовса. Иза Далла гергахь деза ду.

⁵ Хьалхарчу заманчохь иштта хазлора Делан дикане сатуьйсус болу сийлахь зударий, шайн майранашна муьтIахь хуьлуш. ⁶ Масала, Ибра-хIиме массо а хIуманна тIехь ладугIуш а, цунах шен эла олуш а яра Саратов. Нагахь шу диканиг а деш, дагахь кхерам хиларна сингаттам а боцуш Iаш делахь, шу Цуьнан йоIарий ду.

⁷ Цу кеппара майранаш а хила беа шайн зударшца дика, уьш гIорасиза хилар а хууш. Уьш лара хIунда аьлча божаршца цхьаьна дахаран совгIат кхочу цаьрга. ТIаккха шун доIанашна дуьхьало еш хIумма а хир дац.

Дика гIуллакхаш бахьана долуш бала хьегар

⁸ Иштта, шу цхьа барт болуш, вовшийн лоруш а, вежарий а, йижарий а безаш а, кьинхетам болуш а, шаьш лахара хьотуьйтуш а хила деза. ⁹ Вонна дуьхьал вон ма даккха, сийсазварна дуьхьал сийсазвар, мелхо а декьалве шайна вон болх бинарг. ХIунда аьлча шу цу балхана кхайкхина ду, ткъа шуна Делера декьалдар хир ду. ¹⁰ Делан Йозанашкахь ма-аллара:

«Хаза денош а гуш,
ирсе ваха лууш волчо
вочу дешнех шен мотт а ларбе,
харц долчух шен бага а ларье».

¹¹ Вочунах дIавирзина,
диканиг дойла цо,
машар лохийла,
цуьнгахьа къуьйсус.

¹² ХIунда аьлча Делан лаамехь болчаьргахьа ду Везачу Элан хьажар,
церан доIанашка схьадилина ду Цуьнан лергаш.
Амма оьгIазе ю Везачу Элан юьхь иза зуламхошка хьожучу
хенахь».

¹³ Хьан дийр ду шуна зен, шу диканиг дан гIерташ хилча? ¹⁴ Амма шаьш дина дика хIума бахьана долуш шу бала хьобгуш делахь, шу декьалхилла

^{3:1} Эпасхошка 5:22; Ковлусихошка 3:18. ^{3:3} 1 Тимапига 2:9. ^{3:6} Доладалар 18:12.

^{3:7} Эпасхошка 5:25; Ковлусихошка 3:19. ^{3:10-12} Забур 33:13-17 (Грекийн).

^{3:14}, ¹⁵ ЕшаI-ЯхIу 8:12, 13.

^{2:22} ЕшаI-ЯхIу 53:9. ^{2:23} ЕшаI-ЯхIу 53:7. ^{2:24}, ²⁵ ЕшаI-ЯхIу 53:5, 6 (Грекийн).

ду. «Уьш кхоьручух шу ма кхера, доха а ма доха!» ¹⁵ Дала леррина Къобалвинарг шайн дегнашкахь Веза Эла санна хилийта.

Шайга хаттахь, гуттар а кийча хила жоп дала, шуьца болу сатийсам стенца боьзна бу. ¹⁶ Ларам болуш а, таьІна а жоп ло. Эхь-бехк долуш хила, тІаккха шуна тІехь доцург дуьйцуш волчунна эхь хетар ду, Дала леррина Къобалвинчуьнца доьзна долу шун дахар мел цІена ду гича. ¹⁷ Делан лаам беллахь, диканиг дар бахьана долуш хало лар гІолехь ду, вониг а дина ловчул! ¹⁸ ХІунда аьлча

къинош летийна долу шу Далла тІе дерзорхьама,
Дала леррина Къобалвинчо а цкъа бала лайна вайн къинош
бахьана долуш,

Иштта Делан лаамехь Волчунна Делан лаамехь боцурш
бахьана долуш хало гина.

Цуьнан дегІ дийнера,
амма Са дахаре юха далийнера.

¹⁹ Оцу Синан кепехь набахтехь долчу синошна кхайкхам бан вахара Иза. ²⁰ Нохьа-пайхамаро шен кема дечу хенахь, Дела цуьнга собаре хьожуш а волуш, Делан лаамера девлла, Цуьнга ла ца доьгІна синош дара уьш. Дукха синош кІелхьара ца дехира хи чуьра цу кемана чохь, верриг а бархІ стаг бен.

²¹ ХІинца шу кІелхьардохуш йолу хих чекхдовларан билгало ю иза. Хих чекхдовлар — иза тІера мода дІаяккхар дац, амма цІеначу дагца Деле йина чІагІо ю*. Дала леррина къобалвина Ийса денвалар бахьана долуш цу хих чекхдовларо шу кІелхьардоху. ²² Ийса, стигала хьала а ваьлла, Далла аьтту агІор Іаш ву. Цо бохург деш ду маликаш а, стигалара ницкъаш а.

Далла тешаме хилар

4 ¹ Дала леррина Къобалвинчо Шен дегІана бина ницкъ лайна дела, аша а цунах тера долчу леларна кечам бан беза. ХІунда аьлча дегІана хуьлу ницкъ лайнарг, къинох дІа а къаьстина, ² дуьнен чохь яккха йисина хан, дегІан лаамийн кара а ца воьдуш, Дала бохург деш йоккхуш хир ву. ³ Кхечу къаьмнийн нахах тарделла, хьалха а шортта хан яккхина аша: вон мел дерг лелош, зударий а, божарий а хьарам лаамаш болуш, нахаца лелаш, муьйлуш, цІушна¹ хьарам Ибадат деш. ⁴ Ткъа хІинца царна тамашийна хета аша хьалхалера боьха гІуллакхаш ца лелош, цундела шуна лоб уьш. ⁵ Амма церан жоп дала дезар ду дийначарна а, беллачарна а кхел ян кийча Волчунна. ⁶ Беллачарна а хайитинера хаза кхаь.

* ^{3:21} Я иштта: иза тІера мода дІаяккхар дац, амма тхайн дегнаш цІена хилийтар Деле дехар ду.

ДогІмех аьлча — царна кхел йина. Ткъа синох аьлча — уьш гуттар а дийна хир ду Дела волчохь.

⁷ Дерригенан а чаккхе тІекхочуш ю. Хьекъале дуьйла, собаре а хила, тІаккха шуьга доІанаш далур ду.

⁸ Утгар хьалха даггара вовшийн деза, хІунда аьлча безамо дукха къинош дІахьулдо.

⁹ Шайн хІусамашкахь вовшийн тІеэца, яппарш а ца еш.

¹⁰ Шуна хІоранна а ша тайпа похІма¹ кхаьчна. Вовшийн гІуллакх де цу похІмица, Дала тайп-тайпана диканаш деллачу тешамечу хІусамдас санна. ¹¹ Нагахь цхьаь хьехам беш велахь, и хьехам Делера болуш санна бе, Далла гІуллакх деш велахь, Дала шена беллачу ницкъаца де и гІуллакх. Иштта Дала леррина къобалвинчу Ийсагахула Дела хастаме хир ву. Сий а, ницкъ а хуьлда Ийсан бІеннаш шерашкахь, амин!

Ийсан мурд хиларан баланах лар

¹² Сан хьоманаш, шуна тамашийна ма хета шайн луьра зер лан дезар, дага ма дайита, шайца цхьа тамашийна хІума хуьлу аьлла. ¹³ Мелхо а, дакхийде шаьш Дала леррина Къобалвинчун баланашкахь дакъа лацарна. Цуьнан сийлалла гойтучу дийнахь шу дакхийдеш а, самукъадаьлла а хир ду.

¹⁴ Нагахь Дала леррина Къобалвинарг бахьана долуш шу сийсаздеш делахь, шу декъалдина ду, Делан сийлаллин Са шуьца хуьлу дела. ¹⁵ Стаг вийнарг, я къу, я зуламхо, я мотт тоьхнарг а хилла, таІзар ловш ма хуьлийла шух цхьа а. ¹⁶ Нагахь шуна дина таІзар Дала леррина Къобалвинчун мурд ву аьлла делахь, эхь ма хета, Далла хастам бе ша и цІе лелорна! ¹⁷ Кхел яран хан герга кхаьчна. Делан доьзалера нахана тІера йолалур ю иза. Ткъа вайна тІера иза йолалуш хилча, Делан Кхаь тІе ца эцначу нахана хІун таІзар хир ду?!

¹⁸ «Делан лаамехь верг халла кІелхьарволуш хилча,
Іеса лелачунна а,
къинош летийначунна а
хІун хир ду?»

¹⁹ Цундела Делан лаамца баланах хьожуш болчара, дерриг а диканиг дан а хьожуш, гуттар а Бакъволчу вай Кхоьллинчун кара шаьш дІадала деза.

Тхьамданашна гІо дар

5 ¹ ХІинца шун коьртехь болчу тхьамданашка ала лаьа суна. Со а ву тхьамда а, Дала леррина Къобалвинчо баланах ловш теш а хилла. Гучудаьн долу Цуьнан сий-ларам Цуьнца доькьур ду ас.

²Шайга белла Делан бажа бажабе. Шайш декхарийлахь долу дела а доцуш, даггара иза Галашбе, Далла иза ма-лаъара. Шайна цунах цхьа пайда хир бара аьлла а доцуш, даггара къахьега. ³Шайн куьйга кIелахь болчу нахана масал хилий лела, шайн олалла бахьана долуш царна ницкъ ма бе. ⁴ТIаккха, коьрта Iу веача, телхар доцу сийлаллин таж лур ду шуна.

⁵Ткъа шу, кегийнаш, тхьамданийн лаамехь хила. Вовшашна муьтIахь а долуш де гIуллакх, хIунда аьлча:

«Дела курачу нахана реза вац,
амма муьтIахь берш безаш ву».

⁶Цундела Делан нуьцкъалчу куьйга кIел дуьйла, Цо Шен хенахь ойур ду шу. ⁷Берриг а шайн гIайгIанаш Цунна тIе яхка, Иза шун бала болуш ву!

⁸Собаре а, сема а хила! Шун мостагIа, иблис, ду, гIигI ден лом санна, цхьаь дIакхалла гIерташ даьлла лелаш. ⁹Цунна дуьхьало е, Делах шайн тешар чIагIде. Хаалаш, дерриг а дуьнен чохь шун вежарий, шу санна, баланаш ловш бу. ¹⁰Массо а диканиг Шеца долчу Дала кхайкхина шуьга Дала леррина къобалвинчу Ийсаца цхьаьна Шен хедар доцу сийлалла декъа. КIеззиг йолчу хенахь баланаш аш лайча, Цо шу нийсачу новкъа дохур ду, шуна чIагIо а, ницкъ а, довр доцу доьналла а лур ду. ¹¹БIеннаш шерашкахь хуьлийла Цуьнан олалла, амин.

ТIаьхьара маршалла

¹²ХIара доца кехат ас (сайга хаьттича) тешаме волчу вешин Салин гIоьнца яздина, шу иракарахIитторхьама а, иза билггала долу Делан диканиг дуйла хаийтархьама а. Цу тIехь чIоггIа латта!

¹³Шу санна, Бавел-гIалара* Дала хаьржиначара а, ткъа иштта сан кIанта Марка а маршалла доуьйту шуьга.

¹⁴Доггах**, маршалла хатта вовшашка. Маьрша хуьлда шу Дала леррина Къобалвинчуьнца долу дерриш а.

* ^{5:13} *Бавел-гIалара* — иза, схьахетарехь Рим-гIала ю, хIунда аьлча Кипин лачкыйна дара ша волу меттиг.

** ^{5:14} *Доггах* — ма-дарра аьлча: *Вежарийн безамца болу барт а луш*.

^{5:2} Яхьъя 21:15-17. ^{5:5} Кицанаш 3:34 (Грекийн). ^{5:6} Маттай 23:12; Лака 14:11; 18:14. ^{5:12} Векалийн 15:22, 40. ^{5:13} Векалийн 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Ковлусихошка 4:10; Пхьалмане 1:24.